

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

4 •
E X N I C O L A I
D A M A S C E N I
V N I V E R S A L I H I S T O R I A

S E V

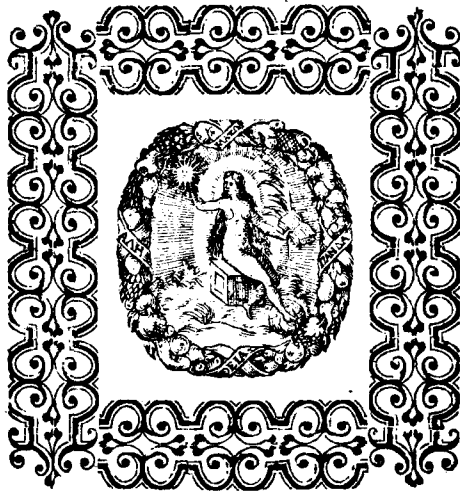
De moribus gentium libris excepta

I O H A N N I S S T O B Æ I

collectanea,

Q V Æ

N I C O L A V S C R A G I V S l a t i n a f e c i t, &
s e o r s u m e d i d i t.

A P V D

Petrum Santandreamum,

---

c l o 1 o x c i i i .

SECRET

SECRET

CONFIDENTIAL

SECRET

VIRTUTE, ERUDITIONE
ET GENERE NOBILISSIMO

OLIGERO ROSÆCRANTIO

ILL. D. GEORGII ROSÆCR. F.

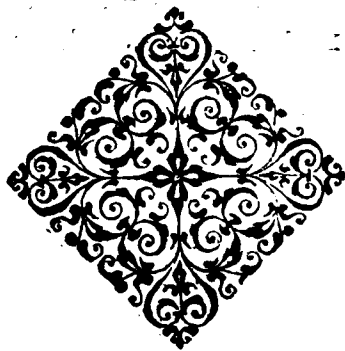
NIC. CRAIGYS S. D.

Rædicatur à multis Nobil. Oligere, & quidem do-
ctissimis viris, singularis tui ingenij felicitas, necnon
egregium circa Philosophiam studium. Et tu ipse re
fidem facis, nihil àd gratiam ab illis fingi, sed quan-
tum laude eorum fertur, tantum merito tibi tribui. Præclarum
vero institutum, nec scio an generoso & excelso tuo animo aliud
dignius. Ac gratulor patriæ familiaque talem Rosæcrantium;
gratulor parentibus tam insignem filium. Sed patere tamen, mi
Oligere, amore tui, patriæque studio, hoc à me dici, non tantum
conuenire tibi tam illustri loco orto, eam qua in contemplatione
naturæ occupata est Philosophiam; sed multo magis alteram, qua
de Virtutis actionibus disserit, & vitæ civilis præcepta tradit.
Nam hæc propius ipsum hominem id est, mentem nostram attin-
git, & in ea humana sapientiæ meditatio & exercitatio præcipuè
consistit. Quod haud dubiè ita saniores quique Philosophorum
iudicarunt, qui illa non contenti, istius studium vel maxime sibi
excolendum existimarunt. Id quod ne longè petitis exemplis tibi
confirmare necesse sit, à Principibus Philosophorum discas. Vide
mihi septem sapientes Græciæ, qui Philosophiam ipsam condide-

runt, eorum solum Thaletem habes natura arcana scrutantem, reliqui in Politia versati. Et ex illis ipsis Philosophis, quos maximi facere potes, Socrates, Plato, Aristoteles, Theophrastus, per magnam in hanc operam & studium posuerunt. Atque ut paucis absolvam, fuit hoc familiare cunctis ferè Philosophis, ac in primis Academicis tum Peripateticis. Quorum è numero est Nic. Damascenus haud postremus, qui ad exemplum Aristotelis ac Theophrasti, huius generis scripsit libros octoginta καὶ ὀλίγῃς ἰσοείας, ut vocat, seu de moribus gentium vniuersarum, plenos haud dubiè bonæ frugis & multiplicis doctrinae. Utinam extarent tantummodo, cum huius, cum istorum auctorum quos dixi, scripta, non esset ista erudita doctrina pars à cultoribus adeo deserta: sed inueniret complures tui similes verè nobiles, id est ad virtutis gloriam recta via grassantes, quorum animis efficacissimum sui amorem excitaret. Sed quia manca praeceptorum aliquatenus Philosophia, & historia huiusmodi politica destituimur, haud nullo in operapretio studium ab iis occupari putandum, quibus ad curam est hæc qualiacunque veterum Rerumpub. monumenta conseruare. Quapropter quæ istius Nic. Damasceni in collectaneis apud Stobæum reperi, placuit descripta & seorsum excussa hoc tempore euulgare, ac quod ad Gnomas seu sententias propriè non pertineant, suo quasi auctori ex aliena possessione asserta restituere. Nam quæ apud Athenæum sunt, vel quæ alia eò pertinentia obseruare licuerit, aliàs additurus. Ac tametsi non sint hæc eius generis, ut politicum efficiant, sicut nec item philosophorum præcepta: eo tamen loco habenda, ut cum vsu rerum coniuncta prudentiæ & consilij fundamenta maiorem in modum confirment. Sed præcepta & instituta politica Nobilib. Oligere, ex hisce & aliis philosophorum libris petes: vsum certè non aliunde melius disces, quam

quam ab illustri parente tuo, in quo Deus tibi vivum sapientia & aliarum magnarum virtutum exemplum statuit. Ad cuius imitationem si totum te compares, eique te quam simillimum praestes, nihil ferè maius est, quod à te patria desiderarit. Quod tibi ut contingat, omnes patria amantes precamur, idque ut de te indubitatè speremúsq; virtus & eruditio tui. Per quam virtutem tuam, Nobiliss. Oligere, te maiorem in modum rogo velis hunc libellum tuo nomini dicatum, gratum habere, & pra illo animum, unde prodyt, longè magis acceptare. Quod si feceris, hoc quod iam studij mei erga te pignus, huius libelli oblatione habes, dabo operam uti postmodum aliquo cum scenore luam & redimam.

Vale feliciter nobilissime
Oligere.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

ΘΥΝΟΙ.

Θυνοί τοις ναυαγοῖς φιλάνθρωπος διχόμενοι, φίλοι ποιουῦται. Τῶν δὲ ξένων, τοῖς μὲν ἐκουσίως ἐλθόντας, σφόδρα πμῶσι τὰς δὲ ἀκουσίως, κολάζουσι.

ΑΡΙΤΟΝΟΙ.

Αρίτονοι τῶν ἐμφύχων ἔθνη ἀποκτείνουσι. τὰ δὲ κρεῖμνα τῶν χρυσηίων ἐν χρυσοῖς ἐλύτερις φυλάττουσι

ΔΑΡΔΑΝΟΙ.

Δαρδανεῖς, Ἰλλυρικὸν ἔθνος, τελεῖ ἐν τῷ βίῳ λούοντα μόνον, ὅταν γλυνῶνται, καὶ ὅπτη γάμοις, καὶ τελευτῶντες.

ΓΑΛΑΚΤΟΦΑΓΟΙ.

Γαλακτοφάγοι, Σκυθικὸν ἔθνος, αἰοικοὶ εἰσιν, ὡσαυτερ καὶ οἱ πλείστοι Σκυθῶν.

Τροφῶν δὲ ἔχουσι γάλα μόνον ἵππιον, ἔξ ἑ τρεσποιουῦτες, ἐαδίουσι καὶ πίπνουσι. Καὶ εἰσὶ δὲ τὸ δυσμαχότατοι, σὺν αὐτοῖς πάντη τὴν τροφῶν ἔχοντες. οὗτοι καὶ Δάρειον ἐτρέψαντο.

Εἰσὶ δὲ καὶ δικαιοτάτοι, κοινὰ ἔχοντες τὰ τε κτήματα καὶ τὰς γυναῖκας. ὥστε τοῖς μὲν πρεσβυτέροις αὐτῶν πατέρας ὀνομάζουσι, τοῖς δὲ νέοις παῖδας, τοῖς δὲ ἡλικας ἀδελφοῖς.

Ὡν ἡ καὶ Ἀνάχαρσις, εἰς τῶν ἐπὶ τὰ σοφῶν νόμομαθῆς· ὃς ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα ἰσορησῆ τὰ τῶν ἄλλων νόμματα.

Τούτων καὶ Ὀμηρος μέμνηται, ἐν οἷς φησι·

Μυστῶν τ' ἀγχεμάχων καὶ Ἀγαυῶν ἵππομολγῶν,

Γαλακτοφάγων, Ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων. Ἀβίοις δ' αὐτοῖς λέγει, ἢ δὲ τὴν γλῶσσην μὴ γεωργεῖν, ἢ δὲ τὸ αἰοικοῦς εἶναι, ἢ δὲ τὸ χρῆσθαι

EX NICOLAO DAMASCENO
DE MORIBVS GENTIVM.

THYNI.

THYNI naufragos humaniter excipiunt, & amicitia sibi deuinciunt. Sed & ex peregrinis eos, qui spontè accedunt, eximie honorant: Qui verò inuiti ad ipsos delati fuerint, puniuntur.

ARITONI.

Aritoni nullum animal mactant. Oracula sua testis inscripta habent, quæ in aureis inuolucris custodiunt.

DARDANI.

Dardani, gens Illyrica, ter saltem in vita lauantur, quum in lucem recens editi sunt, quum nuptias contrahunt, quum fato sunt functi.

GALACTOPHAGI.

Galactophagi, gens Scythica, non in ædibus degunt, vt & plerique alij Scytharum.

Victus eis saltem equarum lacte constat, vnde caseos conficiunt, vt ita eo tum potu tum cibo vtantur. Itaque non facile bello superantur, quod commeatus vbique ipsis præsto sit. Hi & Darium domum remeare coegerunt.

Sunt autem inuicem iustissimi, vt pote qui facultates & vxores communes habeant. Vnde inter se Seniores quo suis patres suos appellant, iuniores filios, & æquales fratres.

Ex his oriundus Anacharsis, in septem sapientum numero habitus, qui in Græciam venit, vt leges & instituta aliorum disceret.

Quin meminit eorum & Homerus vbi inquit,

Myforum cominus pugnantium, & Agaurum equas multigentium.

Et Galactophorum, Abiorumque iustissimorum hominum. Abios autem vocat eos, siue quod terram non colerent, siue quod sine domibus degerent, siue etiam quod hi soli arcus in

ῥῆσθαι τούτοις μένοις τόξοις. βίον γὰρ λέγει τὸ τόξον.

Παρά τούτοις ἔδ' εἷς, ἔτι φθονῶν ὡς φασι, ἔτι μισῶν, οὔτε φοβούμενος ἰσορήθη, δὲ τὴν τῆ βίου κοινότητα, καὶ δικαιοσύνην.

Μαχηροὶ δ' οὐχ ἦσαν αὐτῶν αἱ γυναικες, ἢ οἱ ἄνδρες, καὶ συμπολεμοῦσιν αὐτοῖς ὅταν δέη. Καὶ δὲ τὸ Αμάρζονας ἡγυασιπτάτας εἶναι, ὡσεποτὲ ἐλάσθη μάχη Αθηνῶν καὶ Κιλικίας, ὅπιοτε παρῶκου ἐγγυῆ τῆς Μαιώποδος λίμνης.

Ι Β Η Ρ Ο Ι.

Ἰθήρον αἱ γυναικες κατ' ἔτος δ, πια ἔξυφαίωσιν ἐν κοινῷ δικνούουσιν. Ἄνδρες δὲ χροτόνητοι κείναστες, τὰ πάλαισα ἐργεσαμῶν πωραπιμῶσιν.

Ἐχουσι δὲ καὶ μέτρον πζώνης, ἢ τὴν γαστέρα παλαβεῖν αὐ μὴ δυνησῶσιν, αἰχρὸν ἡρουῶτα.

Ο Μ Β Ρ Ι Κ Ο Ι.

Ομβρικοὶ ἐν ταῖς παρὸς τοῖς πολεμίοις μάχαις αἰχρὸν ἡρουῶτα ἠπτημῶσι ζῶν, ἀλλ' ἀναγκάων ἢ νικῶν, ἢ ἀποθνήσκου.

Ομβρικοὶ ὅταν παρὸς ἀλλήλοις ἔχουσι ἀμφισβήτησιν, καδοπλιθέντες, ὡς ἐκ πολέμου, μάχονται καὶ δοκούσι δικαιοτέρα λέγειν, οἱ τοῖς ἐανπίοις ἀποσφάζαντες.

Κ Ε Λ Τ Ο Ι.

Κελτοὶ οἱ παρῶκου γῆνιῶντες, αἰχρὸν ἡρουῶτα τοῖρον καταπίποντα ἢ οἰκίαν φύγει.

Πλημμυείδος δὲ ἐκ τῆς ἔξω θαλάττης ἐπαρρομῆς, μεθ' ὅπλων ἀπαντῶντες ὑπομῶσιν εἰως κατακλύζονται, ἵνα μὴ δοκῶσι φύγαντες τὸν θάνατον φοβεῖσθαι.

Κελτοὶ σιδηροφοροῦντες τὰ καὶ πόλιν παρῶσουσιν.

Μείζω δ' ἔστιν ἐπτήμα καὶ τὴν ξένον ἀνελόντος, ἢ πολίτην. ἵαφ' τὴν μὲν γὰρ θάνατος ἢ ζημία ἵαφ' τὴν δὲ πολίτου φυγή.

Τιμῶσι μάλασιν τοῖς χείραν παρῶκου παροσπιμῶσι.

Ταὶ δὲ θύρας τῶν οἰκῶν ἔδ' ἔποτε κλείουσι.

Π Α Ι Δ Α Λ Ι Ο Ι.

Ἐν Παιδαλίοις, Ἰνδριαὶ ἔθνη, οὐχ ὀθύων, ἀλλ' ὀσωεπάτατος τῶν παρῶκου

bellis vsurparent. Arcus enim poetæ haud rarò βιδε̄ dicitur.

Apud hos (vt ferunt) neminem deprehendere est inuidia laborantem, aut odio flagrantem, siue meru perculsum, propter viræ istam communionem & iusticiam.

Bellicosæ autem ipsorum non minus mulieres sunt, quam viri, quæ & vnà in prælium eunt, quum ita factò opus. Itaque & Amazonas scæminas generosissimas esse, adèò vt progressæ sint cum exercitu olim Athenas, & in Ciliciam vsque, quando videlicet iuxta Mæotim paludem habitarunt.

I B E R I.

Iberorum mulieres quotannis in publicum exhibent, quod tela confecerunt. Viri autem suffragiis lecti de ipsis iudicant, & quam earum plurimum laborasse inueniunt, ei primos honores deferunt.

Habent quoque zonam certæ mensuræ, intra quam si venter cuiusquam comprehendi nequeat, pro dedecore id magno habetur.

Vmbriçi quum controuersias inter se habent, pugnant armati ac si bello congregiendum esset: & videntur iustiorẽ habuisse causam, qui aduersarium interemerint.

C E L T Æ.

Celtæ Oceani accolæ, pro dedecore habent, si quis muro aut domui ruenti se subducatur.

Inudatio quum ex mari exteriori accedit, armis induti ei obuiam eunt, subsistuntque donec mergantur, idque ne fugientes videantur quoquo modo mortem formidare.

Celtæ gladiis cincti Reipub. negotia tractant.

Grauiorem etiam pœnam apud eos luit, qui peregrinum, quam qui ciuem interemerit. Illi enim mors irrogatur, isti exilium indicitur.

Ante omnes honore eos afficiunt, qui victoria potiti agrum aliquem in publicum acquisuerunt.

Ianus ædium nunquam occlusas habent.

P Æ D A L I I.

Apud Pædalios, gentem Indicam, non sacrificus, sed prudentissimus

παρόντων κατάρχεται ἡβ' ἱερῶν. αἰπιῖται δ' αἰεὶ ὡδῶν ἡβ' θιῶν ἐδὲν ἀλί-
λο, πλίω δικαιοσύνης.

ΠΡΑΤΣΙΟΙ.

Πραῦσοι τοὺς ἀσυγείτονας, ἐὰν λιμῶ πιεθῶσι, τρέφουσι.

ΤΕΛΧΙΝΕΣ.

Τελχῆνες ἀΐθροποι ὀνομαζόμενοι τὸ ἀνέκαθεν κῆρες, οἰκήσαντές τε κῆ
ἐν Κύπρῳ. μεταναστάντες δ' εἰς Ρόδον, καὶ παρῶσι πλίω νῆσον καταχόν-
τες, βάσκανοί τε σφόδρα ἦσαν καὶ φθονεροί.

Τεχνῖται δέοντες, καὶ τὰ ἡβ' παρτέρον ἔργα μιμησάμενοι, Αθλίωας
τελχιῆας ἀγαλμα παρῶσι ἰδρύσαντο, ὡσπερ εἰ τις λέγῃ Αθλίωας βα-
σκανοῦ.

ΤΑΡΤΗΣΙΟΙ.

Παρὰ Ταρτησίοις νεωτέρῳ παρσευτέρου καταμαρτυρεῖν, ἐκ ἔξει.

ΛΕΥΚΑΝΟΙ.

Λευκανοὶ δικάζονται ἀλλήλοις, ὡσπερ ἄλλου πρὸς ἀδικήματος, ἔτα
καὶ ἀσωτίας καὶ ἀργίας.

Ἐὰν δὲ τις ἀσώτῳ δανείσας χρέος ἐλεγχθῆ, σέρεται αὐτῷ.

ΣΟΥΝΙΤΑΙ.

Παρὰ Σουνίταις κατ' ἔτος, οἷ τε ἡίδιοι κείνοντα δημοσίᾳ, καὶ αἰ παρ-
δῆνοι. ὁ δὲ κελθεὶς ἀεισος εἶδ', λαμβάνει λιῶ βούλεται, εἶθ' ὁ μετ' ἐμείνον
δαύτερος, καὶ ἔτος ἐρέξῃς.

ΛΙΜΙΡΝΙΟΙ.

Λιμύρνιοι κοινὰς τὰς γυναῖκας ἔχουσι, κῆ τὰ τέκνα ἐν κοινῷ τρέφουσι
μέχρι ἐτῶν πέντε. εἶτα τῶ ἕκτῳ συνενέγκαντες ἀπαντα τὰ παῖδια, τὰς
ὁμοιότητας παρὸς τοὺς ἀνδρας εἰκόζουσι, καὶ ἐκείνῳ τὸ ἕμιον ὄποδιδδασί
πατέρι. ἀφ' ἧς δ' αἰ ὑπολάβῃ τὸ παῖδιον, ἐκείνῳ ὑὸν ὄπο λαμβάνει.

tiffimus omnium qui præsto sunt, sacra auspicatur. •Petitur autem à Diis nihil aliud quam iustitia.

P R A Y S I I.

Praysij, vel Prasij, vicinos fame afflictos alimento subleuant.

T E L C H I N E S.

Homines illi qui Telchines dicti, antea quidem Cretenses erant, sed postea & Cyprum inhabitauerunt. Vnde quum in Rhodum migrassent, primique eam insulam occupassent, maligni admodum & inuidi exiterunt.

Quum verò & hi artes mechanicas exércerent, maiorumque opera imitarentur, Mineruæ Telchiniae statuam primi erexerunt, quod nomen sonat ac si dicas, Mineruæ inuidæ.

T A R T E S S I I.

Apud Tartessios minori natu aduersus maiorem testimonium ferre non licet.

L V C A N I.

Lucani tanquam criminis alicuius, etiam luxuriæ ignauiaque iudicia agitant.

Si quis conuictus luxurioso mutuum dedisse, mutuo isto mulatur.

S A M N I T E S.

Apud Saunitas vel Samnites de adolescentibus & virginibus quotannis publicum habetur iudicium. Quem igitur eorum optimum esse sententia iudicum pronunciarit, is sibi ex virginibus eligit vxorem quam vult, deinde secundus ab eo alteram, & sic de cæteris fit deinceps.

L I M Y R N I I.

Limyrnij vxores habent communes, & liberos communiter alunt vsque ad annum ætatis quintum. Anno autem sexto in vnum conuocant omnes pueros, atque tum ex similitudine ad quemlibet virorum coniecturam facientes, cuiuslibet similem patri filium assignant. Quum itaque quis agnouerit puerum suum, tum quilibet eum vt filium educat.

ΣΑΤΡΟΜΑΤΑΙ.

Σαυρομάτα δ' ἐπειὼν ἡμερῶν σπουδῶντα εἰς ἀλήθειαν.

Ταῖς δὲ γυναῖξιν πάντα πείθονται εἰς διασώσεις.

Παρθέρον δὲ ἐπιθερῶν σιωπικίζουσι πρὸς γάμον πρὶν αὐτὸν πολέμου ἀνδρα κτείνῃ.

ΚΕΡΚΕΤΑΙ.

Κερκέται τοῖς ἀδικήσαντας ὅποιον, τῶν ἱερῶν ἀπείρρουσι.

Εἰ δὲ τις κυβερνήτων σκῆφος διαμάρτη, πρὸς ὅντας ἐφεξῆς ἕκαστοι ἐμπύουσι αὐτῶν.

ΜΟΣΥΝΟΙ.

Μόσυνοι τὸν ἐαυτῶν βασιλέα τρέφουσι ἐν πυργῷ κατακλειστον.

Εἰ δὲ τις δόξῃ κακῶς ποτὲ βεβηλεύσθαι, τῶν λιμῶν αὐτὸν δποκτείνουσι.

Τὸν δὲ τρεφόμενον ὅτιον ἐξίσου διαμεροῦσι, μέρος κοινῇ ἐξελόντες τοῖς ἀφικασμένοις ξένοις.

ΦΡΥΓΕΣ.

Φρύγες ὄρκοις ἐχρῶνται, οὐτ' ὀμνύουσιν, οὐτε ἄλλοις ἐξορκισμένους.

Εἰ δὲ τις παρ' αὐτοῖς γεωργικὸν βοῦν δποκτείνῃ, ἢ σκίουρος τῶν πρὸς γεωργίαν κλέψῃ, θανάτῳ ζημιῶσι.

Φρύγες ἐκατορτίουσι τοῖς ἱερεῖς τελευτήσαντας, ἀλλ' ὅτι λίθους δεκαπέντε πείσασιν ὄρκοις.

ΛΥΚΙΟΙ.

Λύκοι τὰς γυναῖκας μάλλον, ἢ τοὺς ἀνδρας πμῶσι, καὶ καλοῦνται μπερῶν. Τὰς τε κληρονομίας ταῖς θυγατέρας λείπουσιν, ἐ τοῖς υἱοῖς.

Ὅς δ' αὐτὸν ἐλάσθῃς ἀλαφ' κλέπτων, δούλος γίνεται.

Τὰς δὲ μαρτυρίας ἐν ταῖς δίκαις, οὐκ ἀδύδ' παρέχονται, ἀλλὰ κατὰ μύθον.

ΠΙΣΙΔΑΙ.

Πισιδῶν δειπνοῦντες ἀπάρχονται τοῖς χοινοῖς, ὡς ἡμεῖς τοῖς θεοῖς ὠδυσσωνοῖς.

Ἡ δὲ

SAVROMATÆ.

Sauromatæ (vel Sarmatæ) tribus diebus cibo se ita ingurgitant, vt replentur.

Vxoribus in omnibus obtemperant, tanquam Dominabus.

Virgini non prius nuptias concedunt, quam hostem aliquem interfecerit.

CERCETÆ.

Cercetæ reos cuiuscunque admissi criminis ita puniunt, vt sacris interdican.

Si quis scapham gubernans impegerit, accedentes ordine singuli illi inspuunt.

MOSYNI.

Mosyni Regem suum educant turri inclusum.

Si quis iudicatus sit minus benè in publicum cõsuluisse, eum fame enecant.

Fru mentum quod ipsis ex agris prouenit æqualiter distribuunt, partem inde aliquam in commune conferentes pro peregrinis aduenientibus.

PHRYGES.

Phryges omni abstinent iureiurando, ita vt nec ipsi iurent, nec alios ad iurandum adigant.

Si quis apud eos bouem aratorem interfecerit, aut agriculturæ instrumentum surripuerit, morte multatur.

Phryges non defodiunt in terram sacerdotes mortuos, sed super columnas lapideas decem cubitorum erectos statuunt.

LYCII.

Lycij plus honoris mulieribus quam viris deferunt, nominæque eis à matribus induntur: Itémque bonorum hæredes filias, non filios relinquunt.

Si quis liber condemnatus fuerit furti, pœna seruitutis ei irrogatur.

Testimonia in causis non protinus ferunt, sed post mensē demum.

PISIDÆ.

Pisidæ conuiuentes, parentibus epularum primitias libant, perinde vti nos Diis federum amicitizque præsidibus.

Grauis-

Ἡ δὲ μοῖσις κείσις ἐστὶ ὡδὸν καταθήκης· τὸν δὲ ἄποσερήσαντα, θανατοῦσιν.

Ἐὰν δὲ μοιχὸς ἀλφ, φειάγεται τὴν πέλιν ἐπὶ ὄνου μὲν τῆς γυναικός, ἐπὶ ἡμέρας τακτάς.

ΑΙΘΙΟΠΕΣ.

Αἰθίοπες τὰς ἀδελφὰς μάλιστα τιμῶσι καὶ τὰς δευδοχὰς μάλιστα καταλείπουσιν οἱ βασιλεῖς, ἐπὶ τοῖς ἑαυτῶν, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἀδελφῶν υἱοῖς. Ὅταν δὲ ὁ δευδοχὸς μὴ ᾖ, τὸν κάλλιστον ἐκ πάντων καὶ μαχηώτατον αἰρωῦνται βασιλέα.

Ἀσκήσι δὲ ὀσέειαν καὶ δικαιοσύνην.

Ἄδυσι δὲ αὐτῶν αἰοκία, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς κειμένων πολλῶν, ἐδὲ εἰς κλέπτει.

ΒΥΑΟΙ.

Ἐν Βυαοῖς Λίβυσιν αἰὲρ μὲν ἀνδρῶν βασιλεύει, γυνὴ δὲ γυναικῶν.

ΒΑΣΟΥΛΙΕΙΣ.

Βασουλιεῖς Λίβυες ὅταν πολεμῶσι, τὰς μὲν νύκτας μάχονται, τὰς δὲ ἡμέρας εἰρήνην ἄγρουσι.

ΔΑΨΟΛΙΒΥΕΣ.

Δαψολίβυες ὅταν σιωχθῶσι, πάντες ἅμα γαμῶσι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ μὲν δύσιν πλειάδος, καὶ μὲν τὴν ἐξίασιν χωρὶς τῶν γυναικῶν κατακειμένων κατασβέσαντες τὸν λύχρον εἰσέρχονται, καὶ ὅταν τυχόν, μὲν αὐτὴν λαμβάνει.

ΓΑΛΧΛΕΥΕΙΣ.

Γαλχλεύεις Λίβυες, ὅταν πολλοὶ μνησέυσοντα γυναικῶν ὡδὸν τῶν κηδῆς ἢ δειπνοῦσι, παρῶσι τῆς γυναικός. πολλὰ δὲ σιηπτόντων, ἐφ' ᾧ αὐτὴν γυνὴ γελᾷ, τούτω σιωοικεῖ.

ΣΟΡΔΟΛΙΒΥΕΣ.

Σορδολίβυες ἐδὲν κέκτωται σκεῦος ἐξω κύλικος καὶ μαχαίρας.

ΑΛΙΤΕΜΙΟΙ.

Ἀλιτέμιοι Λίβυες τοὺς ταχτάτοις αὐτῶν αἰρωῦνται βασιλεῖς· τῶν δὲ ἄλλων τιμῶσι τὸν δικιότατον.

Grauiſſimum apud eos iudicium depoſiti agitur, quod qui fraude inuertere conuictus fuerit, morte afficitur.

Si quis in adulterio comprehenſus fuerit, is cum adultera aſino infidens per urbem circumducitur, idque ad conſtitutum aliquot dierum ſpacium.

ÆTHIO P E S.

Æthiopes ſororibus potiſſimum honorem exhibent, & ſucceſſionem tradunt Reges, non ſuis, ſed ſororum filiis. Quod ſi ex iis nullus ſuperſit, cui ſucceſſere ius ſit, tum pulcerrimū omnium & bellicoſiſſimum Regem deligunt.

Exercent ij præcipuè pietatem & iuſtitiam.

Ædibus ipſorum nullæ ſunt ianuæ, cumque in viis publicis multa ſita iaceant, nemo eorum aliquid furatur.

B V Æ I.

Apud Buzos, Libyæ ſeu Africæ gentem, vir inter viros dominatum gerit, mulier inter mulieres.

B A S V L I E I.

Baſuliei, Libyæ gens, quum bellum gerūt, noctu quidem prælium committunt, interdium verò pacem ſeruant.

D A P S O L I B Y E S.

Dapſolibyes ſimulatque in vnum conuenere, vniuerſi ſimul nuptias cōtrahunt eodem die, poſt occaſum pleiadum. Etenim vt conuiuati ſunt ad mulieres ſeorſim accumbētes extinctis luminibus adeunt, quamque earum fortè quiſpiam naçtus fuerit, eam & vxorem ducit.

I A L C H L E V E I.

Ialchleuei, gens Libyca, quum multi ſimul eandem ſponſam ambient, apud ſocerum ſeu ſponſæ petitæ patrem cœnant. Dum verò multis diçteriis ſibi inuicem illudunt, cui eorum ſponſa arriſerit, is eam ducit.

S A R D O L I B Y E S.

Sardolibyes nullam ſupellectilem ſibi parant, præter calicem & gladium.

A L I T E M I I.

Alitemij Libyes pernicioſiſſimos Reges eligunt: Ex reliquis prout quiſque maximè iuſtus eſt, ita & dignitate eminent.

No-

Οἱ Νομάδες τῆς Λιβύων, ἐ ταῖς ἡμέραις, ἀλλὰ ταῖς νυξίν, αὐτῶν ἀριθμοῖσι τὸν χρόνον.

ΑΦΑΡΑΝΤΕΣ.

Αφάραντες Λίβυες ὀνόματα ἐκ ἔχουσιν ἠλίω δὲ αὐτίχοντι λοιδοροῦνται, ὡς πάλαι κακὰ φήναντι.

Τῶν δὲ θυγατέρων ἀείσας κείνουσι, τὰς πλείων χρόνον μαμηδικῆας παρθένοισι.

ΒΟΙΩΤΟΙ.

Βοιωτῶ ἐνίοι τοῖς χρόσι κηδοδιδόντας εἰς ἀγορὰν ἄγοντες, κηδίσι καλοῦσιν, εἶτα κήρινον ἐπιβάλλουσιν αὐτῶν· ὅς δ' αὖ κερνωδῆ ἀπικος γίνεται. δοκί δὲ τὸ πεπονθέναι, καὶ ὁ Ευριπίδου πατήρ, Βοιωτὸς ὢν τὸ χρόσι.

ΑΣΣΥΡΙΟΙ.

Ασσύριοι τὰς παρθένοισι ἐν ἀγορᾷ πολοῦσι τοῖς θέλουσι σιωοικεῖν· ὡς τὰς μὲν τὰς δολχυσάτας καὶ καλλίστας, εἶτα τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς. ὅταν δὲ ἔλθωσι ὅτι τὰς φαυλοτάτας, κηρύττουσι, πόσον τις θέλει ὡσολαβῶν ταύτας σιωοικεῖν, καὶ τὸ σωμαχθὲν ἐκ τῆς τῆν ὑπέρων τιμῆς ταύταις ὡσίδενται.

Ασσύσιοι δὲ μάλιστα βαδίτητα καὶ ἀοργησίαν.

ΠΕΡΣΑΙ.

Πέρσαις ὁ μὴ ποιεῖν ἔξεις, ἐ δὲ λέγουσιν.

Εὰν δὲ τις πατέρα κτείνῃ, ὑπόβληται αὐτὸν οἶοντα.

Εὰν δὲ τινα ὡσάξῃ βασιλῆος μασιγῶσαι, ὡσχειν, ὡς ἀγαθοῦ τυχῶν, ὅτι αὐτὸς ἐμνήσθη βασιλῆος.

Ἔθλα δὲ λαυβαίουσι ὡσὰ βασιλείως πολυτεχνίας.

Οἱ δὲ παῖδες παρ' αὐτοῖς, ὡσπερ μαθήματα, τὸ ἀληθεύειν διδάσκονται.

ΙΝΔΟΙ.

Παρ' Ἰνδοῖς ἔαν τις ὑποσηρηθῆ δανείου, ἢ ὡσκαταθήκης, οὐκ ἔστι κείσις

NOMADES.

Nomades & ipsi Libyum gens, in temporum dinumeratione non diebus, sed noctibus vtuntur.

APHARANTES.

Apharantes Libyes nominibus carent, soli orienti conuicium faciunt, vt qui multa mala in lucem proferat & ostendat.

Ex filiabus optimas eas censent, quæ tempore quam longissimo virgines manent.

BŒOTI.

Quidam Bœotorum decoctores qui non sunt soluendo in forum adducunt, & considere iussis cophinum superiniiciunt: Ac qui hoc cophini pœna affectus fuerit, inde infamis fit. Quam pœnam irrogatam etiam Euripidæ patti, qui ex Bœotis oriundus erat, sunt qui existimant.

ASSYRII.

Assyrii virgines in foro vendunt quibuslibet eas sibi iungi desiderantibus. Ac primo quidem veniunt, quæ forma omnium sunt venustissima, tum deinceps reliquæ. Quum verò ventum tandem fuerit ad maximè deformes, per præconem diuulgant, quantum quisque pecuniæ accipiat, vt eam ducat. Atque ita pretium ex formosatum venditione redactum, in elocandas deformes impendunt.

Coniungant pariter exercentes in moribus potissimum grauitatem & mansuetudinem.

PERSÆ.

Apud Persas quod factum turpe existimatur, id nec dictum honestum censent.

Si quis patrem necauerit, eum subdititium non genuinum filium existimant.

Si quem iusserit Rex flagitis caedi, vt tanquam beneficio affectus, gratias agit quod eius Rex meminisset.

Quibus soboles numerosa est, ij præmium eo nomine à Rege ferunt.

Pœti apud ipsos, vera dicere, non secus atque disciplinam aliquam dicunt.

Apud Indos quum quis fraudatur mutuo aut deposito, actio

κείσιν ἀλλ' αὐτὸν αἰπάτα ἰπσεύσας.

Ὁ δὲ τῆχίτου πηρόσας χείρα ἢ ὀφθαλμὸν, θανάτῳ ζημιέται.

Τὸν δὲ μέγιστα ἀδικήσαντα, ὁ βασιλεὺς κελύει κείρασαι, ὡς ἐχάτης ἕσας ταύτης ἀπιμίας.

Ἰνδοὶ συγκατακαίμην, ὅταν τελευτήσωσι, τῶν γυναικῶν τὴν περὶ φιλεσάτῳ, αὐτῶν δὲ σκείνον ἀγῶν μέγιστος γίνεται, ἀπεδαζόντων νικήσασιν ἐκείνῳ τῶν φίλων.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ.

Λακεδαιμόνιοις τέχνας μανθάνειν ἀλλὰς ἢ τὰς εἰς πόλεμον, αἰχρὸν ὄσιν.

Εξιώνται δὲ πάντες ἐν κατῶ.

Τοῖς δὲ γέροντας αἰχρῶνται, ἐδὴν ἦτον ἢ πατέρας.

Γυμνάσια ὡσπερ ἀνδρῶν ὄσιν, ἔτα καὶ παρθένων.

Ξένοις δὲ ἐμβιοῦν ἐκ ἐξέσιν ἐν Σπάρτῃ, ἔτε Σπαρτιάταις ξενιτεύειν.

Ταῖς δὲ αὐτῶν γυναιξὶ ὄσιν κελύονται ἐκ τῶν δευδισάπων κύεσαι, καὶ ἄστων καὶ ξένων.

Χρηματίζεσαι δὲ αἰχρὸν Σπαρτιάτη.

Νομίμασι δὲ χεῖνται σπυτήνῳ, ἐὰν δὲ ὄσιν τι δρεδῆ χεῦσος ἢ ἀργυρος, θανάτῳ ζημιέται.

Σεμνυόνται δὲ πάντες, ἔπὶ τῶν ταπεινοῖς αὐτοῖς παρέχην, καὶ κατηκόοις ταῖς ἀρχαῖς.

Μαχερίζονται δὲ μᾶλλον παρ' αὐτοῖς οἱ γηναίως δοποθήσκοντες, ἢ οἱ εὐτυχῶς ζῶντες.

Οἱ δὲ πᾶσις νομίμως ὄσιν τινα βωμὸν θεμῶντες μασιγρῶνται, ἕως εἰς ὀλίγοι λειφθέντες σφαιρωθῶσιν.

Αἰχρὸν δὲ ὄσιν δουλῶν οὐπέμιον, ἢ συγίμιας ἡδὴ φίλον γηνάσαι.

Κείσιν δὲ ταῖς γέρονταις ὄσιν τῶν τέρμασι τῶ βίης περὶ ὄσινται, τοῖς τε δὲ ἢ κακῶς ζῶσιν.

Ὅταν δὲ ξερατενοῖται ἐξω χείρας, πῦρ ἀπὸ βωμοῦ τῆς ἀγίτης ἀγῶν ἐκαστὸς ἀνασάμμος πυρφόρος λεγόμενος, σπυτι τῶ βασιλεῖ ἀσβησον αὐτὸ πηρόν.

nem non habet, sed sibi culpam imputare debet, quod credidit.

Si quis artificem manu vel oculo priuauerit, morte poenam luit.

Qui grauissimo obnoxius delicto est, iubente Rege tondetur, tanquam hoc extremæ sit ignominia.

Indis mortuis iungitur in rogam vxor ex omnibus dilectissima vnà cremanda. Inter ipsas autem acerrimum certamen oritur, adiuuantibus quamlibet suis amicis, uti vincat.

L A C E D Æ M O N I I.

Lacedæmonij non satis honestum ducunt, aliis operam nauare artibus, quam ad res bellicas pertinentibus.

Cibum omnes viri vnà capiunt.

Senes quosuis omnes reuerentur, non secus ac parentes suos.

Ut viris sua sunt exercitia: ita sunt virginibus item sua.

Peregrinis Sparte degere fas non est, nec Spartanum peregrè proficisci.

Vxoribus sui potestatem faciunt prolem suscipiendi ex pulcherrimis, tum ciuium tum peregrinorum.

Quæstum facere Spartano indecorum.

Nomismate vtuntur ex Corio. Quod si verò cõtingat aurum domi alicuius vel argentum deprehendi, morte poenam luit.

Maxima omnibus hinc gloria, si se humiles & obedientes magistratibus suis præbeant.

Beatiores apud eos iudicantur, qui præclaram mortem optent, quam qui in magna prosperitate viuunt.

Pueri ex lege quadam aram circumeuntes flagellantur, donec pauci ex iis reliqui, perdurantes sub flagris, coronas præmium auferunt.

Minus honestum censetur timidum aliquem, contubernalem vel Gymnasij socium, vel amicum sibi iungere.

De Senibus iudicium fit circa finem vitæ, qui nam ex iis bene, qui sequius vitam suam traduxerint.

Quum exercitus educitur extra limites regionis, ignem incendit sacerdos, qui Pyrphorus, id est ignifer, dicitur, ab ara Iouis ductoris, quem à Rege non procul remotus præfert, inextinctum seruans.

Συνεκλιπύονται τῶ βασιλεῖ μάντις, χαίματα, καὶ αὐληταί, οἷς ἐν ταῖς μάχαις ἀπὶ σαλπύγγων αἰεὶ χροῖνται, μάχονται δὲ ἑσπερωμήοι.

Ἰπανίστανται ἡ βασιλεῖ πάντες, πῶ λῶ ἐφόρον. Οὐμύειτε περὶ τῆς ἀρχῆς ὁ βασιλίδης, καὶ τοῖς τῆς πόλεως νόμοις βασιλίδει.

ΚΡΗΤΕΣ.

Κρήτες περὶ τοὺς Ἑλλήνων, νόμοις ἔχον Μίνως θεμόρου, ὃς καὶ περὶ τοὺς ἑσπερασοκεχθισεν. περὶ ποιεῖτο δὲ Μίνως περὶ τῆ Διὸς αὐτῆ μεμαθμένα, δι' ἐννεα ἐντὶ εἰς πῶρος φοιτῆ, ἐν τῆ Διὸς αὐτῆ ἐλέγετο, κακῆθιν αἰεὶ πναὶ νόμοις φέρον τοῖς Κρησὶ. Μάμνηται δὲ τούτου καὶ Οὐμυροῦ ἐν οἷς λέγει.

Τοῖσδ' ἐνὶ Κνωσὸς μεγάλη πόλις, ἐνθα Μίνως γε.

Ἐννεωρος βασιλίδης, Διὸς μεγαλοιο ὁαρισης.

Οἱ δὲ Κρητῶν πᾶδες ἀγέλαζονται κοινῆ μετ' ἀλλήλων σκληραγωγούμενοι, καὶ θῆρας καὶ δρόμοις ἀναίτις ἀνυπόδυτοι κατανούοντες, καὶ τῶ ἐνόπλιον πυρρίχῳ ἐκπονοῦντες, ἑνὶ περὶ περὶ εὐρε Πυρρίχου κωδωνιάτης Κρης τὸ γῆμος.

Συασιτούσι δὲ ἐν κοινῆ οἱ ἄνδρες, τῶ αὐτῶ διαίταν ἔχοντες ἕξου πάντες.

Δῶρα δὲ αὐτοῖς ὅσῃ ὅτλα πικώτατα.

ΑΥΤΑΡΙΑΤΑΙ.

Αυταρτάται τοῖς ἀδυνάτοις τῆς ἑσπερωτῶν ἐν ταῖς ὁδοπορείαις ἐδῆποτε ζῶντας ἄπο λείπουσι.

ΤΡΙΒΑΛΛΟΙ.

Τριβαλλοὶ τέτταρας φάλαγγας ἐν ταῖς μάχαις ποιοῦνται, τῶ περὶ τῶ τῆ ἀδυνάτων, τῶ ἐχρημῶν τῆς κερπίων, τῶ τείτην τῆ ἰππέων, τῶ λυταίαν τῶ τῶν γυμνασίων, ἀ αὐτοῖς εἰς φυγῶν τρεπομέροις κωλύουσι βλασφάμουται.

ΚΑΤΣΙΑΝΟΙ.

Καυσιανοὶ τοῖς μὲν γυμνασίοις θρῆνῶσι, τοῖς δὲ τελευτῶντα μαχερίζουσι.

ΚΙΟΙ.

Κίοι τοῖς ἄποθανόντας κατακρύσαντες καὶ ὁσολογήσαντες ἐν ἄλλοτα

Adiunguntur autem Regi in bellum eunti *Vates*, *medici*, *tibicines*. Nam tibiis in bellis vice tubarum vtuntur. *Pugnantes* autem coronis ornantur.

Regi assurgunt omnes præterquam *Ephori*. Iurat autem *Rex* antequam regnum adeat, *Imperaturum* se iuxta leges *Reipublicæ*.

CRETENSES.

Cretenſes primi inter *Græcos* leges habuerunt, à *Minoe Rege* conditas, qui & primus maris imperio potitus est. Fingebat autem *Minos* se ab ipſo *Ioue* didiciſſe, quod per annos nouem ad montem quendam commearet. Vbi antrum *Ioui* ſacrum erat, à quo reuerſus ſemper leges aliquas *Cretenſibus* attulit. Cuius meminit *Homerus* ſuis verſibus, quorum hæc ſententia:

Inter illas eſt *Gnoſſus* vrbs magna, vbi *Minos*

Nouem annis imperauit, qui *Iouis* magni conſabulator erat.

Cretenſium pueri in vnum publicè congregantur, ibique vna duriter educantur, & venationibus dediti per accliuia nudis pedibus diſcurrunt, & armati ad ſaltationem *Pyrrhicham* dictam magno labore aſſueſcunt, cuius inuētor fertur fuiſſe *Pyrrhichus Cydoniates*, genere *Cretenſis*.

Viri autem ſimul in publico cibum capiunt, eadem victus ratione æqualiter omnia ipſis præbentur.

Dona apud ipſos plurimi æſtimata, ſunt arma.

AUTARIATÆ.

Autariatæ milites per viam ægros imbecillèſque factos, in viuis nunquam relinquunt.

TRIBALLI.

Triballi quatuor *Phalanges* ſeu ordines in acie inſtruunt: Præmam *Phalangem* faciunt imbecilliorum: Alteram ab ea fortiffimorum quorumque: Tertiam *Equitum*: vltimã mulierum, quæ reliquos in fugam verſos conuiciis ſiſtunt.

CAUSIANI.

Cauſiani eos qui in lucem eduntur, deplorant; qui autem è vita excedunt, eos beatos iudicant.

CII.

Cij mortuos quum cremarunt oſſa eorum colligunt, quæ in

bb 3 mor-

τὰ ὄσα καταπίσασιν, εἴτα ἐθύντες εἰς πωλοῖον, καὶ κόσκινον λαβόντες ἀναπίσιν εἰς πέλαγος, καὶ πρὸς τὸν αἰεμον ἐξοδίζουσιν, ἀρχὴς αὐτὰ πάντα ἐκφυσηθῆ καὶ ἀφανῆ γήρηται.

ΤΑΤΡΟΙ.

Ταῦροι Σκυθικὸν ἔθνος, τοῖς βασιλεῦσι τοῖς Διουσατοῖς τῶν φίλων συγκατατάπνισιν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποθανόντος φίλε, ἢ μέγας ἢ τὸ ὅλον ἀποτέμνει ὠπὸν, πρὸς τιμὴν ἀξίαν τὴν τελευτήσαντος.

ΣΙΝΔΟΙ.

Σινδοὶ τοσοῦτοις ἰχθῆς ὅπῃ περὶ τάφοις ἐπιβάλλουσιν, ὅσοις πολεμίοις ὁ Σαπτόμενος ἀπεκτονῶς ἤ.

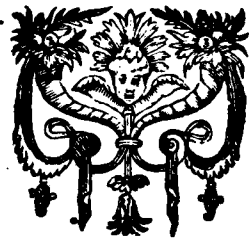
ΚΟΛΧΟΙ.

Κολχοὶ τοῖς τελευτήσαντας ἐτάπνισιν, ἀλλὰ γρημῶσιν ἀπὸ δένδρων.

ΠΑΝΗΒΟΙ.

Πάνηβοι Λίβυες, ὅταν αὐτοῖς βασιλεὺς ἀποθάνῃ, τὸ μὲν σῶμα καπορύπτουσι, τὴν δὲ κεφαλὴν ἀποκόψαντες, ἢ γρημῶσαντες ἀναπιδέσθην ἐν ἱερῷ.

ΤΕΛΟΣ.

mortario contundunt. Tum in nauigium imponentes in altum nauigant, vbi per cribrum ea ad ventos dispergunt, donec omnia difflantur & euanescunt.

TAVRI.

Tauri, Gens Scythica, vnà cum Regibus mortuis gratissimos quosque eorum amicos humare solent. Rex verò quum amicum aliquem morte amittit, aut partem auriculæ, aut totam eam abscindit, prout dignitas amici mortui merebatur.

SINDI.

Sindi quum quenquam sepeliunt, tum quot hostes in vita occiderit, totidem pisces, eius sepulcro iniiciunt.

COLCHI.

Colchi vita functos non humi sepeliunt, sed ab arboribus suspendunt.

PANEBI.

Panebi Libyes mortuo Rege corpus reliquum terra condunt: caput autem trunco amputatum inaurantes in sacris statuunt.

F I N I S.

